

Memorandum gemeenteraadsverkiezingen 2024

Inleiding

Sinds de vorige lokale verkiezingen voor een nieuwe bestuursploeg is de klimaatverandering ook in onze regio duidelijker geworden: enerzijds overvloedige neerslag, anderzijds langdurige droogte met grote gevolgen voor onze landbouw en infrastructuur. Ook de biodiversiteitscrisis kan niet langer worden genegeerd, terwijl tegelijk duidelijker wordt dat natuurherstel een bondgenoot is om de klimaatimpact minstens te verzachten. Vandaar dat Natuurpunt Zwevegem zich met volgende bekommernissen tot het toekomstige gemeentebestuur richt.

1. Beleidsplanning

- a. Lange termijndoelstellingen voor natuur en milieu moeten deel uitmaken van de beheers- en beleidscyclus en moeten opgenomen zijn in de strategische meerjarenplannen.
- b. Onze voorstellen:
 - i. Natuur en milieu zijn essentiële schakels zijn in de lange termijn doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling in de komende BBC (beheers- en beleidscyclus). Toelagen worden ingeschreven als een vaste post op de meerjarenbegroting.
 - ii. De bevoegdheden Milieu en Natuur worden verder geïntegreerd in één dienst Ruimte en beschikt over voldoende mankracht om te komen tot een daadwerkelijk integraal natuur- en milieubeleid.

2. Participatie

- a. Het betrekken van burgers en het middenveld bij het gemeentelijk beleid is essentieel om een draagvlak te creëren voor het gemeentelijk beleid.
- b. Onze voorstellen:
 - i. De gemeentelijke adviesraad voor milieu en natuur (Mina-raad) wordt als een volwaardige en onafhankelijke adviesraad erkend door de gemeenteraad.
 - ii. De Minaraad moet van bij het begin actief betrokken worden bij beleidsprocessen inzake natuur en milieu. Er zijn minstens vijf samenkomsten per jaar, met mogelijkheid tot een extra-Minaraad in verband met grote, belangrijke vergunnings- en beleidsdossiers.
 - iii. Zwevegem en Natuurpunt Zwevegem organiseren een 6-maandelijks structureel overleg met het CBS (College van Burgemeester en Schepenen) over beleidsdossiers inzake natuur en milieu. Concrete projecten worden gecommuniceerd met de bevolking via de daartoe geschikte communicatiemiddelen.

3. Duurzaam ruimtegebruik en anders gaan wonen

- a. Het maximaal behouden van de open ruimte en die versterken met natuurontwikkeling en bosaanplant zijn cruciaal in een duurzaam ruimtelijk beleid. Het Open Ruimteplan Interfluvium moet hierbij als leidraad dienen.
- b. Onze voorstellen:
 - i. Zwevegem maakt conform het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (GRS) een robuust natuurlijk netwerk. Onze voorstellen: omgeving beek Te Biest en

Kleine Ronsebeek (16 ha natuurgebied langs beide beken); oevers Zandbeek; het niet-HAG tussen het Banhoutbos en het kanaal, waar 14 ha extra bos door ANB wordt aangeplant).

- ii. De bouwshift wordt uitgevoerd opdat er zowel open ruimte behouden blijft als natuurwinst geboekt. Als lovenswaardige maatregel: 4,5 ha woninguitbreidingsgebied nabij de Slypebeek wordt straks overstromingsgebied. Jammer wel dat er net naast op grondgebied Deerlijk 16 ha industriegebied zou worden gerealiseerd. Via de provincie zou kunnen verhinderd worden dat dit wordt gerealiseerd. Hierdoor zou het woongebied 'de schilderswijk' tegen overstroming beschermd worden.
- iii. Zwevegem neemt in haar bestuursakkoord de zgn. groennorm voor toegankelijk én ecologisch groen op en past die toe in bestaande woonzones, nieuwe wijken en bedrijvzones. Daarbij worden normen voor aantal m²/inwoner en de maximale afstand tot het openbaar groen vastgelegd en zo de vuistregel 3-30-300 (3 bomen zichtbaar vanuit elk huis; 30 procent bladerdek in elke buurt; 300 m van het dichtstbijzijnde park of groene ruimte) gehanteerd. Het doel is ook om hitte-eilanden in urbane omgevingen te vermijden.

4. Naar een robuust natuurnetwerk

- a. Een leefbare gemeente heeft nood aan rust- en stilteplaatsen voor mens, dier en plant; daarvoor zijn grote aaneengesloten en verbonden natuurgebieden noodzakelijk. Daarbij is de biodiversiteit, de verscheidenheid aan biotopen, fauna en flora, een conditio sine qua non.
- b. Onze voorstellen:
 - i. Zwevegem verlengt zijn engagement voor het Charter voor Biodiversiteit met Natuurpunt om een ambitieus lokaal biodiversiteitsbeleid te realiseren.
 - ii. Zwevegem ondersteunt (logistiek, financieel, ...) soortgerichte acties (padden; kamsalamanders; akkervogels; huis-, gier- en oeverzwaluwen; kerk- en steenuilen; eikelmuisen en zomertortels). Zo kan de soortenbeschermingszone voor zomertortel langs het kanaal worden ingericht.
 - iii. Zwevegem levert een actieve en constructieve bijdrage voor het realiseren van de IHD's (Instandhoudingsdoelstellingen) in Natura 2000-gebieden.
 - iv. Zwevegem geeft een subsidie van 10 % aan Natuurpunt voor aankoop van gronden voor natuur en bos. Momenteel is dat 5 euro/m² met een maximum van 12.500 euro (geïndexeerd bedrag).
 - v. Zwevegem blijft Natuurpunt ondersteunen voor het beheer van natuurgebieden met een jaarlijkse subsidie van 2.500 euro (geïndexeerd bedrag).
 - vi. Zwevegem maakt een bosuitbreidingsvisie met 1 % van de oppervlakte van de gemeente en maakt in de komende legislatuur werk van de realisatie van 60 ha nieuw bos en bosverbindingen: Banhout, natuurverbindingsgebied Orveytbos – Mortagnebos, Grandvalbos/Kooigembos, Beerbos, ... Zwevegem verankert deze visie in de strategische meerjarenplannen.
 - vii. Zwevegem realiseert voor elke deelgemeente een speelbos dichtbij het centrum. Ook moet de aanleg van groene speelplaatsen gestimuleerd en gesubsidieerd worden, met het oog op de gezondheid en het psychisch welbevinden van de kinderen. Alsook om te grote oppervlakten binnen de schoolmuren te ontharden.
 - viii. Zwevegem neemt concrete initiatieven om natuur in landbouwgebied meer kansen te geven: akkerranden (grasmengsels, bloemzaadmengsels, ...), beekranden, akkervogelproject, regeneratieve landbouw met bodemherstel en meer koolstofafvang als resultaat...
 - ix. Zwevegem plant en realiseert een netwerk van groencorridors (hagen, houtkanten, bomenrijen, beken en oevers, akkerranden, voetwegen, ...) om de ecologische waarde van het landbouwgebied te vergroten.

- x. Het subsidiereglement voor kleine landschapselementen (KLE's) wordt uitgebreid voor hagen en houtkanten die zo een groen lint vormen in het landschap.
- xi. Zwevegem stimuleert biologische land- en tuinbouw op zijn grondgebied met subsidies. Hier is nood aan een reglement.

5. Landschap en natuurherstel

- a. Het glooiend landschap in Zuid-West-Vlaanderen dient opgewaarderd te worden door kansen te creëren voor diversiteit, kleinschaligheid en ecologische inrichting.
- b. Onze voorstellen:
 - i. Zwevegem kiest resoluut voor het herwaarderen, heropenen en bewegwijzeren van (slapende) voetwegen. De eerste en tweede fase van het gemeentelijk trage wegenplan worden uitgevoerd, nl. door bevestiging van prioritair voetwegen die de dorpskernen verbinden en tegelijk de herwaardering van het fijnmaziger netwerk van secundaire voetwegen. Uiteindelijke bedoeling is om ook de buurgemeenten aan onze voetwegen te linken. De opmaak van het beleidsplan trage wegen is hierbij cruciaal en wordt gevolgd door de opmaak van een rooilijnplan.
 - ii. Een natuurlijke verharding van voetwegen verdient de voorkeur; betonnen verharding is zeker niet altijd aangewezen, tenzij voor functionele fietsroutes. Zwevegem treft een overeenkomst met Westtoer om de wandelnetwerken uit te breiden.
 - iii. Zwevegem kiest voor de uitbreiding van streekeigen laanbomen, aangepast aan de bodemgesteldheid om lijnen in het landschap te creëren en natuurverbindingen te realiseren. Het gaat ook om bomen die klimaatrobuust zijn en daarom niet al te groot zijn bij de aanplant.
 - iv. De typische graften (= taluds op erosiegevoelige plaatsen) in het Zwevegense landschap moeten opgewaarderd worden, om zowel de landschappelijke als ecologische waarde te vergroten en erosie te bestrijden.

6. Herwaardering van water

- a. De Europese Kaderrichtlijn Water eiste dat er overal proper water met een goede ecologische toestand moest zijn tegen 2015. Ondertussen zijn we bijna tien jaar verder...
- b. Onze voorstellen:
 - i. Zwevegem voert een actief beleid met brongerichte maatregelen en neemt concrete initiatieven inzake erosiebestrijding met natuurwinst: bufferstroken, erosiepoelen, wadi's, grasstroken, graften, ...
 - ii. Zwevegem geeft de beekvalleien hun winterse overstromingsfunctie terug: Zandbeek, Kasteelbeek, beek Te Biest, Oliebergbeek, Kleine Ronsebeek, Slypebeek, Kasselrijbeek en Keibeek. Als er geopteerd wordt voor bufferbekkens, dienen die ecologisch ingericht te worden.
 - iii. Er wordt een inhaalbeweging ingezet om tegen 2027 alle alleenstaande woningen van een individuele behandeling van het afvalwater (IBA) te voorzien. Ook dient er werk gemaakt van kleinschalige waterzuivering van kleine woonkernen in landelijk gebied.

7. Energie en klimaat

- a. Door het voeren van een ambitieus lokaal energie- en klimaatbeleid helpt een lokaal bestuur mee in de energie- en klimaatproblematiek. Daarbij wordt een rechtvaardige transitie nagestreefd. Klimaattafels helpen om de uitvoering van het gemeentelijk klimaatplan op te volgen en bij te sturen waar nodig. Het nieuwe bestuur wordt sterk aangemoedigd om in te tekenen op het vernieuwde burgemeestersconvenant.
- b. Onze voorstellen:
 - i. Zwevegem kiest voor een leverancier die 100 % groene stroom aanbiedt. We waarderen hierbij projecten zoals RE/SOURCED dat zowel elektrische mobiliteit als autonome stroomopwekking realiseert.

- ii. Zwevegem evalueert hoe het energieverbruik van hun openbare gebouwen zo laag en duurzaam mogelijk kan worden. Participatie en coöperatie met de burgers rond hernieuwbare energieproductie kan win-winsituaties opleveren.
- iii. Zwevegem versnelt de vernieuwing van zijn wagenpark door om te schakelen naar elektrische voertuigaandrijving en voorziet in de nodige publieke laadpalen.
- iv. Zwevegem kiest resoluut voor een actief fietsbeleid (fietsvergoeding voor eigen personeel, fietspaden, fietsstraten, fietsstallingen, ...).
- v. Zwevegem ontwikkelt een lichtvisie inzake openbare en puntverlichting gebaseerd op duurzame, energie-efficiënte, ecologische en esthetische uitgangspunten. Concreet betekent dit toepassing van slimme verlichting, bv. langs fietspaden met bewegingssensoren, geen ledverlichting vlakbij natuurgebieden en het doven van de straatverlichting na elf uur 's avonds blijft behouden.

8. Mobiliteit

- a. Het mobiliteitsbeleid dient gericht te zijn op de essentie van zich zo economisch, veilig en milieuvriendelijk mogelijk te verplaatsen met respect voor mens en omgeving. De zachte weggebruiker wordt prioritair beschermd.
- b. Onze voorstellen:
 - i. Zwevegem kiest prioritair voor een actief fiets- en openbaar vervoerbeleid (losliggende fietspaden, voorrang voor fietsers in de centra, ...); er worden maatregelen genomen die het fietsen aanmoedigen en het gemotoriseerd verkeer een veilige en vlotte doorgang geven afremmen. De gemeente organiseert voldoende Hoppinpunten en laadpaalplaatsen in de deelgemeenten.
 - ii. Zwevegem laat geen wegen aanleggen door natuurgebieden (Habitat, VEN, ..); de Sluislaan langs het natuurreservaat de Vaarttaluds wordt asap definitief gesloten voor gemotoriseerd verkeer. Voor de omleidingsweg Moen stimuleert Zwevegem het maximaal behoud van en de minimale verstoring van natuur- en stiltegebieden. De gemeente bepleit ruime compensaties bij de Vlaamse Overheid in geval van duidelijke verstoring van flora en fauna.
 - iii. Zwevegem kiest voor een actief beleid waarbij quads en moto's als vrijetijdsgebruik geweerd worden van (voet- en buurt)wegen en uit de zones waar conflicten mogelijk zijn met zachte weggebruikers en waar ze een verstoring zijn voor het natuurlijk en stilte-milieu. De gemeente treedt consequent op tegen de trainingsritten van rallyrijders en is geen vragende partij voor de rally 'De zes uren van Kortrijk' op haar grondgebied.

9. Circulaire Economie

- a. Zwevegem stimuleert een circulaire economie met maximaal hergebruik van materialen, van bouwstoffen, metalen tot textiel. Zowat de helft van de uitstoot van broeikasgassen is immers afkomstig van ons materiaalgebruik.
- b. Onze voorstellen:
 - i. De fractie restafval zou meer benut moeten worden via compostering en/of vergisting tot methaan voor energieopwekking.
 - ii. De kringlooeconomie wordt verder uitgebouwd door hergebruik van sloopafval, het organiseren van repaircafés en het ontmoedigen van de consumptie van fast fashion.